

Raport de cercetare

Folosirea patrimoniului în procesul educațional. Experiențele profesorilor de școală generală și ale educatorilor muzeali

Executive Summary

Ca parte a proiectului *Patrimoniul pentru societate*, derulat de Asociația Da' De Ce în colaborare cu Muzeul Municipiului București, co-finanțat de AFCN, am realizat o cercetare pe bază de focus grup, în rândul profesorilor de școală primară, potențiali beneficiari, cu scopul de a înțelege experiențele anterioare ale acestora cu folosirea muzeului și a patrimoniului cultural în procesul învățării formale (la clasă), dificultățile percepute, așteptările legate de relația cu muzeele și cu educatorii muzeali, intenția de a utiliza kiturile realizate în cadrul proiectului și utilitatea percepută a acestora.

Detalii despre focus grup

Focus grupul a avut o durată de o oră și 30 de minute, la discuție participând un număr de 25 de persoane, 6 educatori muzeali și 19 de cadre didactice. Participanții au fost cadre didactice cu experiență în învățământ: 15 dintre acestea având peste 10 ani experiență, 3 cadre didactice – 8 ani experiență și 1 cadru didactic cu 3 ani experiență. Majoritatea cadrelor didactice participante erau învățători, din mediul urban, două cadre didactice fiind însă din mediul rural. În ce privește participarea educatorilor muzeali la discuție, aceștia au fost educatori muzeali asociați proiectului, cu peste 10 ani experiență de lucru în muzeu și elementele aduse de aceștia în discuție au fost de natură să stimuleze participanții să descrie experiențele proprii și așteptările legate de relația dintre muzeu, respectiv educatorul muzeal și profesor în contextul educației formale a elevilor.

Discuția a fost înregistrată și analiza datelor a presupus identificarea temelor emergente, a aspectelor relevante pentru obiectivele proiectului, găsirea unor soluții de a

îmbunătăți relația dintre muzeu și educația formală și de a investiga atractivitatea și utilitatea kiturilor realizate în cadrul proiectului.

Principalele concluzii

Rezultatele focus grupului au relevat următoarele elemente importante, care pot avea implicații directe pentru comunicarea strategică a muzeelor și implicarea cadrelor didactice în viitor:

- **Facilitarea comunicării** dintre profesorii din ciclul primar și gimnazial cu educatorii muzeali și **o mai bună intercunoaștere** a activităților fiecăruia și a punctelor comune, a modului în care patrimoniul muzeal poate constitui punct de referință în educația formală, cu beneficii atât pentru muzee cât și pentru elevi.
- **Educatorii muzeali pot avea un rol cheie în coagularea unui grup de profesori** care să acționeze ca *leaders* și cărora să li se pună la dispoziție resurse educaționale, dar și posibilități de a crea *followers* - persoane dintre colegi care să fie, de asemenea, interesate ulterior de activitățile prezentate de muzee și să colaboreze în proiecte similare cu cele realizate de *leaders*.
- **Coordonarea unor programe adresate mediului rural și localităților mici, cu potențial cultural scăzut.** Aici, lipsa resurselor materiale, dar și a oportunităților de interacțiune cu muzeele fac necesară oferta digitală a muzeelor, elementele care pot fi aduse în clasele de elevi cu ușurință și integrate în activitățile de predare-învățare în manieră simplă, prin colaborări sistematice cu profesorii și susținerea acestora în procesul aplicării kiturilor educaționale (cel puțin într-o etapă inițială). Este evident că resursele digitale ale muzeului, inclusiv kiturile educaționale, ajung mai degrabă la elevii din localitățile mari, la școlile unde deja avem profesori din categoria *leaders* și nu acolo unde ar fi cea mai mare nevoie de ele: în regiunile mai sărace în patrimoniu cultural, în regiunile rurale etc.
- **Realizarea unor programe care să stimuleze educația muzeală a adulților în general și a cadrelor didactice, în particular.** O parte dintre participanți menționează că experiențele lor ca adulți cu muzee sunt relativ limitate. În acest context, este evident că nu pot transmite elevilor interesul pentru o zonă pe care ei înșiși nu o

cunosc și cu care nu sunt în fapt familiari. Am identificat faptul că profesorii din categoria celor activi, deja implicați, erau cei cu pasiuni personale pentru istorie, artă etc. și acest element a fost de fapt hotărâtor în deciziile lor de a colabora, în diferite proiecte, cu muzee.

- Atractivitatea unor muzee care se leagă în mod direct de disciplinele școlare, cum sunt cele de istorie (cele mai des menționate în discuție), este indiscutabil mai mare, vizibilitatea în cadrul școlilor fiind mai ridicată. Este deci nevoie [de o strategie de a crește vizibilitatea în școli a muzeelor mai mici sau care nu sunt legate direct de disciplinele din programa școlară](#). De menționat aici faptul că profesorii au avut mai degrabă așteptarea ca aceste inițiative să vină din partea muzeelor. Așadar, generalizând, putem spune că, inclusiv în situațiile cu motivație ridicată și deschidere spre colaborare a cadrelor didactice, acestea așteaptă ca inițiativa să vină din partea muzeelor și nu se plasează neapărat pe ele însele în postura inițierii unor astfel de colaborări. A fost evident asta prin faptul că majoritatea participanților au menționat, în mod repetat, numele unui educator muzeal pe care îl valorizau și cu care au avut o bună interacțiune anterior.
- Nu în ultimul rând, [derularea unor activități de lobby](#), prin care să se propună reducerea documentelor necesare unui cadru didactic pentru a efectua o vizită la muzeu sau o colaborare cu muzeul în afara sau în incinta școlii, ar facilita elementele de colaborare menționate aici. Reducerea activităților birocratice, eliminarea limitei de maxim 3 activități în afara școlii pe semestru, sunt aspecte care ar reduce reticența cadrelor didactice de a iniția colaborări cu muzee, în beneficiul elevilor.

Focus grupul a fost realizat de către Asociația Da'DeCe în colaborare cu Muzeul Municipiului București, pe data de 5 noiembrie 2021 în cadrul proiectului [Patrimoniul pentru societate](#), co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.